

VẤN ĐÁP HỌC PHẬT

Kỳ 13

Hòa thượng Tịnh Không trả lời câu hỏi của đồng tu tại Hồng Kông

Thời gian: 27/08/2005

Địa điểm: Hiệp hội giáo dục Phật-đà Hồng Kông

Quý vị pháp sư, quý vị đồng tu, hôm nay mọi người chúng ta cùng nhau giải đáp câu hỏi của quý vị.

Hỏi: Vị đồng tu đầu tiên hỏi, cô ấy nói hiểu đạo ngày một suy vi, khiến con người cảm thấy đau lòng. Cha của cô ấy vừa vãng sanh, cúng thất đầu viên mãn, chị dâu nói những thất khác không cần cúng nữa, chỉ lạy vào mùng một và mười lăm. Thỉnh giáo sư phụ, làm như vậy như pháp không? Liệu có thể quy lạy, làm thất cho cha tại Phật đường của nhà mình không, bởi vì cô ấy đã lấy chồng, như vậy có được không?

Đáp: Thế gian pháp, Phật pháp đều cùng một đạo lý, đó chính là cảm ứng, điều kiện đầu tiên của cảm ứng chính là chân thành, bạn có tâm chân thành thì có thể khởi tác dụng cảm ứng. Những chuyện này trong kinh điển Phật nói rất nhiều, tổ sư đại đức cũng lưu lại rất nhiều tấm gương cho chúng ta thấy, chúng ta nhất định phải nhớ kỹ. Tấm gương thù thắng nhất là cư sĩ Lưu mà pháp sư Đàm Hư nói tới trong Ảnh Trần Hồi Úc Lục, “tám năm gian khổ đọc Lăng Nghiêm”, bạn phải hiểu rõ ràng, hiểu thấu triệt sự thật này thì vấn đề của bạn không còn nữa. Cư sĩ Lưu học Phật lúc đó, ông ấy thích kinh Lăng-nghiêm, chuyên học kinh Lăng Nghiêm, học tám năm, mỗi ngày đọc kinh Lăng-nghiêm. Tám năm đọc một bộ kinh, tâm người liền định, kinh Lăng-nghiêm có thể quán thông hay không lại là chuyện khác, chỉ cần có định thì sẽ có trí tuệ, có thể giải quyết vấn đề.

Cho nên pháp sư Đàm Hư giới thiệu cho chúng ta, cư sĩ Lưu có một ngày, lúc đó là ba người, Đàm lão cũng chưa xuất gia, lúc đó còn tại gia, ba người bạn mở một tiệm thuốc Đông y. Buổi trưa buôn bán rất vắng vẻ, cư sĩ Lưu ngủ gục trong quầy, giống như nằm mơ mà không phải nằm mơ, nhìn thấy có hai người tiến vào cửa tiệm. Vừa nhìn, hóa ra là hai oan gia trái chủ, trước đây tranh chấp kiện tụng tài sản với họ, hai người này thua kiện, sau cùng treo cổ tự sát. Cho nên,

ông ấy vẫn luôn cảm thấy rất áy náy, thực tình mà nói vì chút chuyện nhỏ nhặt như vậy, hại hai người này tự sát, trong lòng rất đau buồn, đặc biệt là sau này học Phật. Nhìn thấy hai người này tới, trong lòng ông có chút hoang mang, có phải là tới báo thù không? Kết quả nhìn thấy hai người này rất hòa nhã, đi tới trước mặt liền quỳ xuống. Ông hỏi họ: hai người tới đây làm gì? Họ nói: chúng tôi tới cầu siêu độ. Thế là tâm của ông mới định lại, không tới gây phiền phức, tới cầu siêu độ. Ông nói: được, tôi làm sao siêu độ hai người? Họ nói: chỉ cần ông đồng ý là được. Được, tôi đồng ý với hai người. Nhìn thấy hai quý hồn này đạp lên đầu gối ông, đạp lên vai ông rồi bay lên trời.

Bạn xem siêu độ đơn giản như vậy, vấn đề là ở đâu? Ông ấy có công phu tám năm gian khổ đọc Lăng-nghiêm, ngày nay chúng ta không có công phu thì không được. Cho nên, chân thành tới cực điểm thì có thể cảm thông, bạn siêu độ cha mẹ, thân bằng quyến thuộc của bạn, bạn học phương pháp này, nhất tâm nhất ý đọc kinh, niệm Phật. Lăng-nghiêm quá dài, hiện tại chúng tôi đề xướng kinh Vô Lượng Thọ, công đức của kinh Vô Lượng Thọ vượt qua kinh Lăng-nghiêm. Lời này không phải do tôi nói, là pháp sư Từ Vân Quán Đánh vào những năm Càn Long thời nhà Thanh nói, pháp sư Quán Đánh có nhiều tác phẩm nổi tiếng, ngài ấy có chú giải kinh Lăng-nghiêm.

Trong chú giải kinh Quán Vô Lượng Thọ Phật, ngài ấy từng nói, ngài nói tội chướng, tội nghiệp cực nặng trên thế gian, kinh sám nào cũng không có hiệu quả, đều không cách nào siêu độ, ngài ấy nói cuối cùng vẫn có một pháp bảo. Pháp bảo này chính là kinh Vô Lượng Thọ, A-di-đà Phật, một bộ kinh Vô Lượng Thọ, một câu A-di-đà Phật này chắc chắn có thể siêu độ, bình thường chúng ta đều không biết, đều xem nhẹ điều này. Cũng tức là nói, Thủy Lục siêu độ không được, Lương Hoàng Bảo Sám siêu độ không được, kinh Lăng-nghiêm, kinh Hoa Nghiêm đều siêu độ không được, bạn liền biết được công đức đọc bộ kinh Vô Lượng Thọ này lớn biết bao, nhưng mà thế nào? Nhất tâm xung niệm, niệm kinh này mà còn nghĩ đến kinh khác, bạn sẽ phá hoại công phu của chính mình; nhất tâm xung niệm, chuyên tâm xung niệm, cảm ứng không thể nghĩ bàn.

Cho nên dùng phương pháp này, bạn ở nhà mỗi ngày tụng ba bộ kinh Vô Lượng Thọ cho người cha đã mất, niệm 10.000 câu Phật hiệu A-di-đà Phật hồi hướng cho ông, hiệu quả tốt hơn cúng thất rất nhiều, 49 ngày nhất định không được gián đoạn. Nếu bạn còn có tâm hiếu, tốt nhất là 100 ngày, chuyên môn làm

cho cha bạn, âm dương đều được lợi. Trong kinh điển nói với chúng ta, tu phước cho người đã mất, người đã mất chỉ được một phần bảy, điều này trong kinh Địa Tạng nói, người tụng kinh niệm Phật được sáu phần bảy; bạn tự mình có được sáu phần bảy công đức, cha bạn được một phần bảy. Cho nên một trăm ngày rất tốt.

Hỏi: Chỗ này có hai vị đồng tu hỏi, câu hỏi thứ nhất là: bài vị tổ tiên ở quê đã bị thiêu hủy, liệu có thể thỉnh bài vị về thờ cúng, lễ bái trong nhà không, có phương pháp gì tương đối viên mãn?

Đáp: Có thể, nếu trong nhà bạn có Phật đường, bạn có thể cúng bài vị tổ tiên ở bên cạnh tượng Phật, mỗi ngày tụng kinh niệm Phật hồi hướng cho tổ tiên, như vậy tốt hơn bất kỳ điều gì, đây là viên mãn nhất. Nếu như cúng một bài vị lâu dài thì tốt nhất là cúng bài vị làm bằng gỗ, cúng một bài vị chính thức, bài vị vĩnh viễn, vô cùng tốt.

Hỏi: Vấn đề thứ hai, ông ấy nói vợ mình có sáu chị em, đều đã kết hôn, vợ ông đứng thứ ba, trong nhà không có con trai, cha đã qua đời, để cúng ở chùa Phật Quang, liệu có thể thỉnh bài vị về nhà thờ cúng, tham bái không?

Đáp: Câu hỏi này giống với ý của câu trước, có thể, đồng tu học Phật cúng bài vị tổ tiên trong nhà không có cấm kỵ. Phật dạy chúng ta câu đầu tiên là “hiếu dưỡng cha mẹ, phụng sự sư trưởng”, cho nên bản thân chúng ta không những cúng bài vị tổ tiên, cũng cúng bài vị của thầy mình, mọi người ở chỗ này đều có thể thấy được. Thầy của chúng tôi cũng đều vãng sanh rồi, chúng tôi thờ cúng bài vị của thầy, thờ cúng ảnh của thầy, thường xuyên chiêm ngưỡng, nhắc nhở chính mình, không dám quên lời dạy bảo của cha mẹ, của thầy mình, đây là hiếu thân tôn sư.

Hỏi: Đây đại khái là câu hỏi của đồng tu Đài Loan, tổng cộng có chín câu hỏi. Câu hỏi đầu tiên, người giáo hóa hoằng dương giáo dục thánh hiền thì cần có đủ những yếu tố nào? Đại khái là điều kiện, phải có đủ những điều kiện nào?

Đáp: Điều kiện đầu tiên trong đó chính là lời Phật nói, phải phát tâm Bồ-đề, không phát tâm Bồ-đề thì sẽ khó. Tâm Bồ-đề là thế nào? Tâm Bồ-đề chính là câu đối mà chỗ này của chúng tôi treo, “chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, từ bi”, nhất định phải có đủ tâm như vậy, có tâm Bồ-đề mới có thể có hạnh Bồ-đề, hạnh Bồ-tát. Hạnh Bồ-tát quan trọng nhất là phải thực hành được 100% Đệ Tử Quy, nếu không làm được Đệ Tử Quy, các bạn cũng biết, thì sẽ không làm

được thập thiện nghiệp, Thập Thiện Nghiệp là nền tảng của Phật pháp. Các bạn đều đọc qua kinh Thập Thiện Nghiệp Đạo, bạn cũng từng nghe qua chúng tôi giảng giải, bạn biết được những gì Phật nói trong bộ kinh điển này, cho dù là Đại thừa, Tiểu thừa, Hiền giáo, Mật giáo, Tông môn, Giáo hạ, chỉ cần là Phật pháp, cho đến thiện pháp trời người, hết thảy đều xây dựng trên nền tảng của Thập Thiện Nghiệp Đạo. Không có Thập Thiện Nghiệp Đạo, không những không có Phật pháp, ngay cả pháp trời người cũng không có; hay nói cách khác, sau khi bạn đánh mất thân người thì bạn sẽ không thể có lại được thân người nữa.

Vậy hôm nay chúng ta nghĩ thử xem, đồng tu tại gia, xuất gia, mấy người làm được thập thiện nghiệp? Không thực hành được thập thiện nghiệp, đó là giả, không phải là thật. Cương lĩnh chỉ dạy tu học của Tịnh tông chúng ta chính là “tịnh nghiệp tam phước” mà Thế Tôn giảng trong Quán kinh, ba điều mười một câu, đây là cương lĩnh tu học của Tịnh tông chúng ta. Câu đầu tiên chính là “hiếu dưỡng cha mẹ, phụng sự sư trưởng, từ tâm không giết, tu thập thiện nghiệp”, chúng ta nghĩ thử xem, chúng ta làm được điều này chưa? Có rất nhiều người nói, tôi làm được rồi, tôi rất hiếu thuận cha mẹ, tôi cũng rất tôn kính sư trưởng; sau khi nghe xong Đệ Tử Quy, có người rơi nước mắt, sám hối, đích thực là chưa làm được, tự mình cho rằng đã làm được rồi.

Cho nên, Đệ Tử Quy chính là hai câu phía trước trong điều đầu tiên của tịnh nghiệp tam phước, làm sao thực hành “hiếu dưỡng cha mẹ, phụng sự sư trưởng”? Đệ Tử Quy chính là thực hành, bạn không làm không được. Hai câu phía sau, “từ tâm không giết, tu thập thiện nghiệp” chính là thực hành Thập Thiện Nghiệp Đạo. Điều này trong lúc giảng kinh chúng tôi đã giảng rất nhiều lần, Thế Tôn nói với chúng ta rất rõ ràng trong Giới Kinh, học Phật nếu không học Tiểu thừa trước, sau đó học Đại thừa thì không phải đệ tử Phật, lời này là Thế Tôn nói. Đây là điều kiện mà Thích-ca Mâu-ni Phật đưa ra cho chúng ta, bạn muốn học Phật, bạn không học Tiểu thừa trước, sau đó học Đại thừa thì không phải là học trò của Phật, không phải đệ tử của Phật.

Phật pháp truyền tới Trung Quốc là 2.000 năm trước, có hiểu đạo lý này không? Hiểu, có tu theo phương pháp này không? Dựa theo phương pháp này. Cho nên thời Tùy Đường, Phật giáo Trung Quốc phân thành mười tông, trong mười tông có hai tông là Tiểu thừa, tông Thành Thật và tông Câu Xá, hai tông này là Tiểu thừa. Kinh điển Tiểu thừa phiên dịch vô cùng hoàn thiện, hiện tại các bạn

trong Đại tạng kinh nhìn thấy Tứ A-hàm, kinh Tiểu thừa, hiện tại chúng tôi đổi nó thành A-hàm Bộ. Trong A-hàm Bộ, kinh A-hàm có rất nhiều, rất ngắn, tổng cộng khoảng gần ba ngàn bộ kinh, có một bộ kinh chỉ có hai ba trăm chữ. Những đất nước Tiểu thừa: Đông Nam Á, Thái Lan, Myanmar, họ dùng tiếng Pali, tạng kinh tiếng Pali, chính là tạng kinh Tiểu thừa. A-hàm của chúng ta đối chiếu với họ, họ chỉ nhiều hơn chúng ta năm mươi mấy bộ, bạn liền biết được kinh điển Tiểu thừa phiên dịch hoàn chỉnh biết bao, gần ba ngàn bộ, họ chỉ nhiều hơn năm mươi mấy bộ. Nhưng hai tông này tới giữa thời nhà Đường thì không còn ai học nữa, hiện tại hai tông này đều không còn, sớm đã không còn.

Vậy chúng ta có phải là làm trái lời dạy của Thế Tôn không? Nói cho các bạn biết, không hề làm trái. Mà người Trung Quốc trước đây, cho dù là tại gia hay xuất gia học Phật đều học sách của Khổng tử, đều học sách của Lão tử, cho nên có nền tảng Nho và Đạo, như vậy tiến vào Đại thừa không có vấn đề, Nho và Đạo thay thế Tiểu thừa. Hiện tại, chúng ta học Phật thì phiền phức tới rồi, không còn Tiểu thừa nữa, Nho cũng chưa học, Đạo cũng chưa học, thoáng cái đã hướng đến Đại thừa, cho nên bạn không làm được Thập Thiện Nghiệp Đạo, đây là chúng ta tu học không có gốc rễ, vậy thì sao được? Cho nên những năm này, tôi đặc biệt đề xướng *Đệ Tử Quy*, *Đệ Tử Quy* là của nhà Nho, dùng sách này đại biểu cho Tiểu thừa, vừa đơn giản và dễ dàng. Quyển sách *Đệ Tử Quy* này, hiện tại các bạn cũng tương đối quen thuộc, chữ không nhiều, 1080 chữ, tổng cộng 360 câu, 1 câu 3 chữ. Nội dung chia thành bảy đoạn, *hiếu, đễ, cần, tín, ái chúng, thân nhân, học vấn*, chia làm bảy đoạn. Những điều này là gì? Là thu thập gia giáo từ xưa tới nay của Trung Quốc.

Trước đây tôi ở Đài Trung, thầy Lý dạy chúng tôi đọc Ngũ Chung Di Quy, lão nhân gia ngài không giảng, dạy tất cả học sinh lớp học kinh chúng tôi phải dùng quyển sách này làm sách giáo khoa tu thân, để chúng tôi tự mình đọc. Loại đầu tiên trong Ngũ Chung Di Quy là Đồng Mông Dưỡng Chánh, chính là gia giáo. Trong gia giáo Trung Quốc có rất nhiều điều hay, thật quá nhiều, tiên sinh Trần Hoảng Mưu chọn ra mười mấy loại. Mà *Đệ Tử Quy* là thu thập giáo dục gia đình từ xưa tới nay của Trung Quốc, sau khi đọc xong quyển này, tất cả gia giáo của mọi người đều không ngoài phạm vi này, vô cùng hay. Cho nên, chúng tôi đặc biệt chọn bộ sách này thay thế Tiểu thừa, phải cắm gốc từ chỗ này. Nếu như không cắm gốc từ chỗ này, cho dù chúng ta học Nho, học Phật đều không có

nền tảng, không có nền tảng thì bạn dùng công phu cả đời đều không thể thành tựu, điều này vô cùng đáng tiếc. Nhất định phải bắt đầu làm từ căn bản, chúng ta không thể không biết điểm này.

Cho nên hiện nay chúng tôi xây dựng “Trung tâm giáo dục văn hóa” tại Lư Giang, chúng tôi bồi dưỡng nhân tài truyền thừa văn hóa truyền thống Trung Quốc. Điều kiện là gì? Rất nhiều người tới hỏi, chính là Đệ Tử Quy, nhất định phải làm được 100%, cho dù tự mình thực sự phát tâm. Phát tâm Bồ-đề nói ra cũng rất phức tạp, chúng ta nói đơn giản, tức là thực sự phát tâm hy sinh công hiến, có thể xả mình vì người. Chúng ta không cần danh, không cần lợi, không cần hưởng thụ đời sống vật chất dục vọng, chúng ta toàn tâm toàn lực từ thân tâm của chính mình theo lời dạy bảo của thánh hiền xưa làm ra cho mọi người xem, mới có thể nhận được hiệu quả. Không được yêu cầu người khác, chỉ có thể yêu cầu chính mình, yêu cầu người khác chắc chắn là sai lầm. Thánh hiền xưa, chính là chư Phật Bồ-tát, đều là yêu cầu chính mình, trước giờ chưa từng yêu cầu người khác. Đây là nói nhân tài giáo hóa hoằng dương giáo dục thánh hiền, nhất định phải đầy đủ điều kiện cơ bản này.

Hỏi: Câu hỏi thứ hai, làm thế nào để tuyển chọn nhân tài giáo dục thánh hiền?

Đáp: Câu này không cần giải đáp nữa, câu trả lời phía trước đã bao hàm trong đó. Nếu như là tuyển chọn nhân tài hoằng pháp trong Phật giáo, vậy thì nhất định phải yêu cầu làm được Thập Thiện Nghiệp Đạo, đây là căn bản. Giáo dục thánh hiền, đây là nói giáo dục thánh hiền thế gian, đó là Đệ Tử Quy, nhất định phải làm được 100%, rất không dễ dàng. Bạn thực sự phát tâm làm người kế thừa của các vị thánh hiền, điều này rất vĩ đại, vô cùng đáng để tôn trọng, đáng để tán thán, không phải người bình thường có thể làm được. Phải có quyết tâm, phải có nghị lực, đây là sự nghiệp cả đời, không phải tâm đạo như sương sớm có thể thành tựu được.

Hỏi: Thứ ba là làm thế nào bồi dưỡng nhân tài giáo dục thánh hiền và nâng cao tư chất giáo viên giáo dục thánh hiền hiện có?

Đáp: Điều kiện cơ bản là phát tâm, thực sự có đủ, hiện tại chúng tôi xây dựng trung tâm này là làm tăng thượng duyên tốt cho mọi người, trung tâm là nơi bồi dưỡng nhân tài giáo dục thánh hiền. Vào trung tâm, trung tâm là nơi tu học quanh năm, bạn phải biết được bạn ở nơi này học 10 năm, trung tâm của chúng tôi

là cơ cấu giáo dục, chính phủ thừa nhận, nhưng không phải là trường học chính quy. Bạn học ở đây 10 năm, không có bằng tốt nghiệp, nếu bạn cần bằng tốt nghiệp thì bạn không thể tới nơi này học, nơi này không có. Nơi này thực sự dạy bạn làm thánh nhân, làm hiền nhân, hi vọng bạn làm Khổng tử của thời đại này, làm Mạnh tử của thời đại này. Khổng tử, Mạnh tử đều không có danh hiệu tiến sĩ, đều không có học vị, bạn phải có thứ gì đó thực sự để lấy ra, trung tâm này có thể giúp đỡ bạn.

Yêu cầu của tôi đối với trung tâm, thực sự phải kế thừa truyền thống thánh hiền, bạn tiến vào trung tâm ít nhất 10 năm không ra khỏi cửa, cố gắng ở nơi này học 10 năm, giảng 10 năm; một mặt là dạy học, mặt khác là tự mình đọc sách thì bạn mới có thành tựu. Nếu bạn không có quyết tâm này, bạn không thể buông xuống vạn duyên thì không thể thành tựu. Phải thực sự buông xuống, thực sự tới đó tận lực học tập, người xưa nói “mười năm gian khổ”, phải làm được công phu này. Buông xuống tất cả mọi thứ, không cần hỏi đến những chuyện trên thế gian nữa, đây chính là làm ra tấm gương tốt nhất cho người khác.

Hỏi: Câu hỏi thứ tư, người hỏi nói làm thế nào đánh giá, sát hạch tư chất giáo viên giáo dục thánh hiền?

Đáp: Không cần sát hạch, cũng không cần đánh giá, tại sao vậy? Bạn là thánh nhân. Ai có tư cách để đánh giá, sát hạch? Đó là chư Phật Như Lai, pháp thân Bồ-tát, phạm phu không được nói đến chuyện này. Nói cách khác, bạn có giống một vị Phật hay không? Lời nói cử chỉ của bạn liệu có giống với chư Phật Như Lai trong kinh điển hay không? Khởi tâm động niệm của bạn có thể tương ứng với thuần tịnh, thuần thiện hay không? Cương lĩnh chúng ta học tập vốn không nhiều, nhà Nho chỉ nói tới luân thường bát đức. Ngũ luân, bạn có thực sự phát tâm làm được nó không? Cha con có tình thân, vua tôi có đạo nghĩa, vợ chồng có khác biệt, lớn nhỏ có thứ tự, bạn bè có thành tín. Khởi tâm động niệm có thể tương ứng với mười hai chữ “hiếu, đễ, trung, tín, lễ, nghĩa, liêm, si, nhân, ái, hòa, bình” không? Trong Phật pháp, có thể tương ứng với thập thiện nghiệp không? Có tương ứng với lục ba-la-mật không? Nếu trong tâm của bạn vẫn là thị phi nhân ngã, vẫn có ưa thích cái này, ghét bỏ cái kia, vậy thì hoàn toàn không tương ứng, bạn hoàn toàn làm trái với tâm này. Chân thành, thanh tịnh, bạn không thanh tịnh, bạn không bình đẳng, bạn cũng không có chánh giác, bạn cũng không có từ bi, hoàn toàn đều không có. Năm câu mười chữ này, có một chữ không có thì toàn bộ đều không

có, một chữ có thì toàn bộ đều có, kinh Hoa Nghiêm nói “một tức là nhiều, nhiều tức là một”, phải khích lệ chính mình làm được.

Ở trong lòng, tất cả chúng sanh đều là thầy của tôi, tất cả chúng sanh đều là chư Phật Bồ-tát, học sinh chỉ có một mình tôi. Người thiện, tôi tôn trọng họ, tôi học theo họ; kẻ ác, tôi tôn trọng họ, tôi lấy họ làm tấm gương của mình, những việc họ làm sai, phản tỉnh xem tôi có không, nếu như tôi có thì mau chóng sửa. Đừng ghi nhớ lỗi lầm của người khác, người khác không sai, họ giả bộ làm sai cho tôi thấy, nhắc nhở tôi, vậy thì tâm của bạn mới hiền hậu chân thành! Ở trong lòng không có ai là kẻ ác, kẻ ác là đang biểu diễn trước mặt tôi, sau đó sự từ bi của bạn mới có thể khắp pháp giới, thiện ý đầy nhân gian, bạn đã nâng cao linh tánh của chính mình. Người như vậy không cần chúng ta nói về tư chất giáo viên gì đó hay không, họ tự nhiên chính là người khéo dẫn dắt tất cả chúng sanh, bản thân bạn thực sự làm tốt, bạn sẽ ảnh hưởng những người xung quanh bạn, những người xung quanh sẽ học theo bạn. Cho nên tự hành chính là hóa tha, hóa tha chính là tự hành, tự hành hóa tha là một, không phải hai. Giáo hóa chúng sanh bắt đầu làm từ đâu? Bắt đầu làm từ chính mình.

Dùng cương lĩnh nhà Nho mà nói, đoạn mở đầu trong Đại Học đã nêu ra cương lĩnh dạy học của nhà Nho, “đại học chi đạo, tại minh minh đức”. Lời tôi nói không giống lắm với lời người xưa nói, tôi nói “minh minh đức”, chữ “minh” đầu tiên là động từ, chữ “minh” thứ hai là danh từ. Chữ “minh” thứ hai là gì? Là trí tuệ. Minh minh, minh đó là trí tuệ bát-nhã mà tự tánh của bạn vốn có đủ, hiện tại bạn mê nên không minh, bạn làm sao để khôi phục về minh? Đây là trọng tâm của Đại thừa giáo. Đại thừa giáo là gì? Dạy trí tuệ, trí tuệ thì minh đức, đức là đức năng, là tướng hảo, đức năng và tướng hảo là đến từ trong trí tuệ. Sau khi minh đức thì phải lợi ích hết thầy chúng sanh, giáo hóa chúng sanh, “thân dân” là giáo hóa chúng sanh. “Chỉ ư chí thiện” là hai loại viên mãn, bạn tự hành, minh minh đức làm được viên mãn rồi, giúp đỡ hết thầy chúng sanh, giúp đỡ hết thầy chúng sanh phá mê khai ngộ thì bạn cũng làm viên mãn rồi, đây mới gọi là “chỉ ư chí thiện”. Đây là nguyên tắc chỉ đạo cao nhất, cương lĩnh chỉ đạo.

Cho nên bạn phải hiểu rõ đạo lý này, Nho và Phật thực sự là một, không phải hai. Bạn dùng Phật để giải thích Nho, dùng Nho để giải thích Phật, ý nghĩa sẽ càng rõ ràng, càng thấu triệt hơn. Thứ tự tu học của họ, người ta cũng giảng rất rõ ràng, đầu tiên là “tri chi nhi hậu hữu định”. Tri chi, nói thông tục một chút chính

là biết đủ; con người không biết đủ, tâm của bạn làm sao có thể định lại được? Lời tôi nói đây là cạn nhất, trước tiên phải biết đủ; sau đó nói tới ý nghĩa càng sâu hơn, tri chỉ là gì? Bạn thực sự không động tâm nữa, “chỉ” tới mức nào? Chúng tôi là người xuất gia, “chỉ” ở bốn phần của chính bạn, bạn phải hiểu đạo lý này. Thế gian cho dù là ngành nghề nào, bạn thích ngành nghề này, làm việc trong ngành nghề này, vậy thì “chỉ” ở ngành nghề này, bạn đừng làm cái khác nữa. Bạn làm tốt công việc này, làm viên mãn, làm được tận thiện tận mỹ, cho nên nói ngành nghề nào cũng có người giỏi nhất, bạn mới có thành tựu.

Vậy người xuất gia chúng tôi phải “chỉ” ở điều gì? Thích-ca Mâu-ni Phật đã làm ra tấm gương cho chúng ta thấy. Bạn xem cả đời Thích-ca Mâu-ni Phật, sau khi đại triệt đại ngộ, cả đời làm công việc dạy học, giảng kinh hơn ba trăm hội, thuyết pháp 49 năm. Ngài thị hiện ngộ đạo vào năm 30 tuổi, 79 tuổi viên tịch, cho nên dạy học 49 năm. 49 năm chỉ làm một chuyện. Dùng lời hiện nay mà nói chính là giáo dục xã hội; không những dạy, chính mình còn làm ra cho người khác thấy. Cho nên tôi thường nói, sau khi bản thân làm được mới nói, đây là thánh nhân, đây là người bậc nhất; nói rồi thực sự có thể làm được, đây là hiền nhân, là người hạng hai; nói rồi mà không làm được là lừa người, vậy thì sao được? Làm không phải là chuyện dễ dàng. Tôi thường nói, rất nhiều người không biết, cả đời tôi cảm kích nhất, không phải cha mẹ, không phải thầy tôi, mà là Hàn quán trưởng, Hàn quán trưởng rèn luyện tôi 30 năm, mài giũa ra tôi. Thói xấu tập khí, chính là mài mất tham sân si mạn, nếu bạn không có 30 năm hằng ngày tới dầy vò bạn thì không đoạn trừ được tham sân si mạn, đâu có đơn giản như vậy!

Cho nên tôi là người từng trải, tôi hiểu rất rõ ràng, các bạn không chịu được dầy vò thì làm sao thành tựu được, bạn muốn thành tựu, người như thế nào đó tới dầy vò bạn mà bạn đều có thể chịu được, bạn đều cảm kích, từng cửa một vượt qua. Dầy vò như thế nào? Dầy vò của nghịch cảnh, không được có chút tâm sân giận nào, có chút tâm sân giận thì bạn xong rồi, có tâm báo thù thì bạn liền tạo nghiệp, tạo tội nghiệp nặng nhất. Tuyệt đối không được! Thuận cảnh, trong thuận cảnh không có tham ái, mài mất tham ái; trong nghịch cảnh mài mất sân giận, tham sân si, hằng ngày đọc kinh thánh hiền. Cho nên tôi yêu cầu điều kiện với Hàn quán trưởng, tôi nói tôi chỉ có một yêu cầu, hằng ngày có bực giảng, để tôi có bực giảng luyện tập giảng kinh, hằng ngày để tôi có thời gian đọc sách, tôi đã yêu cầu hai điều kiện như vậy. Bà ấy đáp ứng tôi, không cần bất kỳ điều kiện nào khác, còn

phải làm ba mươi năm, không phải ba năm, ba năm không được, ba mươi năm mới mài mất được tập khí, lúc mài mất được tập khí thì trí tuệ mới hiện tiền. Trí tuệ hiện tiền, đức, tướng, (hiện tại chúng ta gọi là phước báo) cũng theo đó hiện tiền, đó là thứ yếu, là kèm theo, chúng ta không cầu phước báo, chúng ta chỉ cầu trí tuệ, phước báo là tự nhiên tới. Phước báo tới thì để cho mọi người hưởng, chúng ta không cần hưởng phước báo này, danh văn lợi dưỡng đều không cần.

Cùng với tất cả mọi người đều là bạn bè, bạn bè tự tại, cùng với người lãnh đạo của rất nhiều đất nước là bạn bè, cùng với những người bán hàng rong, giúp việc cũng là bạn bè, bình đẳng; trên bình đẳng với đế vương, dưới bình đẳng với ăn mày, bạn nói xem vui vẻ biết bao! Trong lòng vĩnh viễn không có đối lập, đây là một điểm quan trọng nhất. Hiện nay bạn nói hòa bình, bạn còn có đối lập với người khác, vậy thì hòa bình làm sao thực hiện được? Đó là không có khả năng. Đối với người, với việc, với vật không còn đối lập, hóa giải hết rồi, có được sự hòa bình trong lòng, bản thân có được hòa bình mới có thể giúp đỡ người khác có được hòa bình. Chúng ta nói lời dễ hiểu, mắt, tai, mũi, lưỡi, thân bên ngoài hòa bình rồi, chung sống hòa bình, không đánh nhau nữa, lục phủ ngũ tạng bên trong hòa bình, thân tâm khỏe mạnh. Tại sao lại bị bệnh? Bị bệnh chính là chúng không hợp, ngũ tạng bên trong không hợp tác thì bạn mới bị bệnh.

Gốc của bệnh tật chính là tam độc mà Phật nói, tam độc là tham sân si, đó là vô cùng không hợp, đó là gốc của bệnh tật, căn nguyên của tất cả bệnh tật, tham sân si. Cho nên tham sân si không thể không giải quyết chúng. Phải chuyển tham sân si thành giới định tuệ, chuyển tâm tham thành giới, chuyển sân giận thành định, chuyển ngu si thành trí tuệ. Không được tiêu diệt, tiêu diệt không được, nếu như tiêu diệt tham sân si thì giới định tuệ cũng xong, giới định tuệ cũng bị diệt mất, cho nên không được làm vậy. Đó là một thể, giác rồi thì gọi là giới định tuệ, mê thì gọi là tham sân si, đó là một chuyện, không phải là hai chuyện, đạo lý này rất sâu.

Hỏi: Tiếp theo câu hỏi thứ năm, người hỏi nói: mặc dù đệ tử tu học, mở trường đã trải qua 14 năm, thông thường ngoài việc làm hết sức mình, và cũng cầu xin Phật lực gia trì, cần làm thế nào để đánh giá sự tu học, mở trường của một người liệu có thực sự như lý như pháp?

Đáp: Tiêu chuẩn này ở trong kinh điển, dựa theo kinh điển thì chắc chắn không có sai lầm, nếu như cá nhân chúng ta nói tới có tiêu chuẩn nào đó thì đều là

giả. Cho nên, bản thân thực sự tu hành và mở trường, trường có thể mở thành công là tu học của bạn có thành tựu, tu học của bản thân chưa thành tựu, bạn mở trường không thể nào thành tựu, điểm này lúc chúng tôi giảng kinh cũng thường nhắc tới. Thế gian, cho dù là Trung Quốc hay nước ngoài, thực sự là đại thánh hiền, gần như đều chọn lựa giáo dục. Ngành nghề trên thế gian rất nhiều, các ngài chọn ngành nghề nào? Các ngài chọn giáo dục. Chúng ta thấy từ chỗ nào? Từ người sáng lập tôn giáo trên toàn thế giới. Các bạn phải biết được, tôn giáo đều là giáo dục xã hội, Phật giáo là giáo dục, tôn giáo khác cũng là giáo dục, các vị này đều là thánh nhân, đều không phải là người bình thường. Các ngài từ bỏ các ngành nghề trên thế gian này để đi làm giáo dục, giáo dục của các ngài có thể làm thành công, có nhiều người theo các ngài học như vậy, hơn nữa còn truyền trăm ngàn năm là dựa vào điều gì? Tự mình làm được mới có sức mạnh lớn như vậy.

Không phụ tử, chúng ta biết được trước đó ngài chu du liệt quốc, mục đích là muốn cầu một chức quan nhỏ để phát huy hoài bão của mình. Phụ tử cả đời kính phục nhất là *Chu công*, ngài vô cùng muốn học Chu công, nhưng đương thời các vị chư hầu không ai dùng ngài, ở bên ngoài mười mấy năm không ai dùng ngài nên mới quay về quê nhà. Quay về quê nhà thì đã già rồi, đã 68 tuổi, cho nên sau khi quay về thì từ bỏ ý nghĩ này, ngài dạy học. Ngài qua đời năm 73 tuổi, chỉ dạy được 5 năm, 5 năm mà có thành tựu lớn như vậy, dựa vào điều gì? Tự mình làm được, đây là đáp án tốt nhất cho câu hỏi đưa ra hôm nay, bản thân Phụ tử làm được, cho nên ngài dạy học thành công. Bạn xem 3.000 đệ tử, đó là người theo ngài học, người thân cận ngài; 72 vị hiền nhân, thực sự có thành tựu là 72 người. Trung Quốc mấy ngàn năm nay, người làm công việc giáo dục rất nhiều, thời gian cũng dài hơn Không phụ tử, nhưng có được mấy học trò [thành tựu]? Thành tựu cả đời của người nào có thể sánh với Không tử? 72 học trò, trong lịch sử không tìm thấy, trước đây không có, tương lai e là cũng rất khó. Cho nên được người đời sau tôn xưng ngài là Chí Thánh Tiên Sư, có đạo lý.

Thích-ca Mâu-ni Phật thì thật thông minh, ngài là hoàng tử, ngài có thể kế thừa vương vị, không cần, không cần làm. Không tử còn muốn làm quan, ngài có quan, có hoàng đế để làm mà ngài không làm, ngài từ bỏ không làm. Chuyên môn làm công việc giáo dục, ngài dạy 49 năm, thật quá giỏi, ngài làm còn triệt để hơn Phụ tử. Những giới luật mà hiện nay chúng ta nói tới, ngài đều làm được toàn bộ, đều là ghi chép từ cuộc sống hàng ngày của ngài, chính là giới luật, ngài đều

làm được toàn bộ, cho nên thành tựu của ngài cao. Chúng ta thường đọc được trong kinh điển, thường tùy chúng của ngài có 1.255 người, là những người có thành tựu; Phu tử thành tựu chỉ có 72 người, đệ tử có thành tựu của Thích-ca Mâu-ni Phật là 1.255 người, là học trò xuất gia, Bồ-tát tại gia không tính. Điều này cho thấy, tự mình tu học thành tựu mới có thể giúp đỡ người khác thành tựu.

Chúng ta học Phật, đã học nhiều năm như vậy, hiểu được đạo lý này, cho nên hiện tại chúng tôi xây trung tâm, đây mới là đang thử nghiệm. Trung tâm đại khái tháng 11 có thể hoàn công, lần này tôi tới xem, nói chuyện, gặp mặt mọi người một chút. Chúng tôi yêu cầu những người trẻ tuổi trong trung tâm thực sự làm công việc học tập, tương lai gánh vác trách nhiệm dạy học, tôi yêu cầu họ 10 năm không rời khỏi trung tâm. Trong mười năm các bạn vừa dạy vừa học, phải đọc sách, ngày ngày phải đọc sách, đọc sách thánh hiền, thực sự làm học vấn, nâng cao tu dưỡng của chính mình. Những điều bạn hiểu thì bạn nhất định đều phải làm được, bạn mới có thể có thành tựu. Nếu như trong lòng vẫn nghĩ điều này, nghĩ điều kia, vậy thì xong rồi, bạn không thể thành tựu được.

Học tập, Đệ Tử Quy và Thập Thiện Nghiệp Đạo là nền tảng, là môn học bắt buộc, thời hạn là một năm, một năm nhất định phải làm được, không làm được thì bị đào thải. Năm thứ hai học tập khái luận, khái luận do chúng tôi chọn lựa, khái luận của nhà Nho là Tam Tự Kinh, là khái luận, phải giảng chi tiết, đó là khái luận học thuật truyền thống Trung Quốc; khái luận của Phật pháp, cư sĩ Dương Nhân Sơn biên soạn cuốn Phật Giáo Tam Tự Kinh, đây là năm thứ hai. Năm thứ ba tiến vào chuyên nghiên cứu, một môn, bạn học môn nào thì cả đời này bạn chuyên nghiên cứu một môn đó. Những môn mà đồng tu khác tu học, họ tới diễn giảng, báo cáo thì có thể nghe, dứt khoát không học, tôi có thể nghe, có thể tham khảo, nhưng tôi chỉ học một môn này của tôi. Một môn học, sau khi có thể học được bảy năm, tám năm, mười năm, [thì bạn là] chuyên gia! Đức hạnh của bạn là Thập Thiện Nghiệp và Đệ Tử Quy, đức hạnh của bạn thành tựu rồi, đạo đức, học vấn của bạn thực sự thành tựu, bạn có thể làm tấm gương cho một phương, giáo hóa một phương.

Cho nên phạm vi dạy học của chúng tôi cũng chỉ tập trung ở thị trấn nhỏ này, chúng tôi không ra khỏi thị trấn nhỏ này, ý tưởng này chính là “nước nhỏ dân ít” mà Lão tử nói, giáo dục có thể nhận được hiệu quả. Phạm vi của bạn quá lớn, tâm lực, tinh lực, thời gian của bạn đều bị phân tán, sẽ không thành tựu. Trong

lòng của Không lão phu tử khâm phục nhất là vua Nghiêu, vua Thuấn, vào thời vua Nghiêu, vua Thuấn, các bạn cũng đều biết, vào thời đó đất nước chưa thống nhất, đều là những nước nhỏ. Thang Vương, đây là sau thời Nghiêu Thuấn, đất nước của Thang lớn bao nhiêu? Trong lịch sử ghi chép 70 dặm, chu vi 70 dặm, bằng với một thị trấn nhỏ hiện nay. Chu Văn Vương rất giỏi, đất nước của Chu Văn Vương lớn bao nhiêu? Một trăm dặm. Các bạn nghĩ thử xem, không lớn bằng Hồng Kông, nơi lớn như Hồng Kông, vào thời Xuân Thu Chiến Quốc e là phải có mười mấy đất nước. Cho nên bản thân họ làm tốt, họ có thể trị vì tốt khu vực của mình, đều dạy tốt được tất cả lão bá tánh trong đất nước của chính mình, trở thành thánh nhân. Trở thành thế nào? Mọi người xưng là thiên tử, thiên tử là đang khen ngợi điều gì? Mọi người đều hướng tới họ học tập, họ là tấm gương của các nước. Nếu như Trung Quốc lớn như vậy, hiện tại muốn mời vua Nghiêu và vua Thuấn tới làm người lãnh đạo thì họ sẽ không trở thành thánh nhân nữa, họ cũng là người bình thường, họ làm sao có thể làm được? Cho nên nhân lực, vật lực đều tập trung tại một điểm này, họ làm được rồi; họ làm được rồi, là tấm gương, là điển hình mà ngày nay chúng ta nói tới.

Cho nên cách nghĩ hiện nay của chúng tôi, chính là chúng tôi kết luận được từ những lý tưởng, những sự tích của thánh hiền xưa, chúng tôi bắt chước theo. Chúng tôi dùng thị trấn nhỏ này, thị trấn nhỏ này nước nhỏ dân ít, hi vọng giáo dục thánh hiền này của chúng tôi nhất thiết phải khiến cho cư dân trong thị trấn nhỏ này, mỗi nhà mỗi hộ, mỗi người đều học tập được. Những giáo viên bồi dưỡng ở trung tâm, cũng giống như trước đây tôi học giảng kinh ở Đài Trung vậy. Vào thời đó, thầy Lý mở lớp học giảng kinh ở Đài Trung, bồi dưỡng một nhóm nhân tài giảng kinh, đi đâu giảng kinh? Tới nhà liên hữu giảng, thỉnh chúng ba người, năm người, mười người, tám người, ở phòng khách của nhà người ta, không câu nệ hình thức, kinh sách mang tới, mở ra thì bắt đầu giảng ngay, một tuần một lần. Cho nên chúng tôi thường luyện tập, thứ hai tới nhà họ Trương, thứ ba tới nhà họ Lý, thứ tư tới nhà họ Vương, chúng tôi giảng kinh là hằng ngày giảng, người nghe thì một tuần nghe một lần. Một tuần không thể ngày nào cũng nghe, ngày nào cũng nghe thì họ sẽ phiền, họ sẽ không muốn nghe nữa, một tuần nghe một lần, luân phiên đi giảng, luyện tập giảng.

Chúng tôi muốn đưa giáo dục thánh hiền tới thị trấn này, quan trọng nhất là Đệ Tử Quy, những kinh điển luân lý đạo đức của nhà Nho, chúng tôi phải dạy,

phải giảng. Một mặt tự mình học, một mặt làm ra cho người khác thấy, giảng giải cho người khác nghe. Mục tiêu của chúng tôi hi vọng ba năm, người trong thị trấn nhỏ này, người người hiểu lễ, người người đều biết nhường nhịn, đều biết lễ nhường. Chúng tôi hy vọng đất nước xem trọng lễ nghĩa, Trung Quốc từ xưa được gọi là “đất nước lễ nghĩa”, sau ba năm sẽ thành hiện thực ở thị trấn nhỏ này, vậy thì đó là thành tích của chúng tôi. Chúng tôi nghĩ 10 năm sau sẽ có thể ảnh hưởng đến các thị trấn khác, các thị trấn gần chúng tôi đều sẽ bị ảnh hưởng. Dần dần mở rộng ra, để nó phát triển tự nhiên, không cần miễn cưỡng chút nào. Thực sự làm tốt rồi, các tỉnh thành phố khác nhìn thấy chỗ chúng tôi làm, thực sự là hòa hợp, thực sự là ai cũng đều là người tốt, người tốt do dạy mà ra, thánh hiền do dạy mà ra, nhất định phải làm từ chính bản thân mình. Bạn yêu cầu người khác thì bạn sai rồi, bạn chắc chắn không làm được, nhất định phải làm từ bản thân, dùng thân giáo của chính mình ảnh hưởng người khác, như vậy mới được. Chúng ta dần dần phổ biến luân lý đạo đức, hòa hợp đến toàn thế giới.

Phương thức hiện nay của chúng tôi thuận tiện hơn trước đây nhiều, hiện tại có sự giúp đỡ của khoa học kỹ thuật. Mỗi buổi dạy học ở thị trấn nhỏ này của chúng tôi, thậm chí là tới gia đình nhà người ta dạy, chúng tôi đều dùng máy quay phim nhỏ để quay lại, phát trên kênh vệ tinh của chúng tôi, phát trên trang mạng của chúng tôi, hiệu quả liền mở rộng. Giáo viên trong trung tâm của chúng tôi không ra ngoài, học trò bồi dưỡng trong trung tâm không ra khỏi thị trấn nhỏ này, đi dạy ở mỗi thôn trong thị trấn nhỏ này, đi dạy mỗi nhà, không ra khỏi thị trấn nhỏ này. Hiện tại chúng tôi đã xây dựng một nhận thức chung như vậy, mọi người thực sự có ý nguyện này, thành tựu chính mình, thành tựu người khác. Hiện tại chính là có một cơ duyên như vậy, cơ duyên này cũng rất hiếm có, ngàn năm khó gặp, có một cơ duyên như vậy. Chúng tôi cùng chí hướng, ở nơi này cố gắng nỗ lực, nơi này là giáo dục thánh hiền.

Hỏi: Tiếp theo, nên sắp xếp thứ tự dạy học cho lớp vỡ lòng quốc học như thế nào?

Đáp: Chuyện này chúng tôi có nghiên cứu, có quy hoạch, tôi tin tưởng khoảng hai tháng sau chúng tôi có thể đưa ra được.

Hỏi: Câu hỏi thứ bảy, nên sắp xếp thứ tự dạy học cho lớp sơ cấp học Phật như thế nào?

Đáp: Trong lý tưởng của chúng tôi thì chuyện này phải chậm một bước, trước tiên chúng tôi làm tốt lớp giáo dục truyền thống Trung Quốc, sau đó chúng tôi sẽ mở lớp Phật học, hiện tại mở lớp Phật học hơi khó khăn chút. Lớp Phật học chúng tôi hy vọng tương lai sử dụng chùa Thật Tế ở Lư Giang, lớp Phật học nhất định phải mở ở trong tự viện Phật học. Trung tâm chỉ mở giáo dục xã hội, chuyện này chúng tôi tách ra, không sát nhập, không gộp chung lại với nhau.

Hỏi: Câu hỏi thứ tám, một trường học giáo dục thánh hiền có mô hình giáo dục nhắm đến xã hội hiện nay thì nội dung dạy học nên định ra như thế nào?

Đáp: Những vấn đề này, tôi tin là khoảng hai, ba tháng sau chúng tôi sẽ có báo cáo cụ thể, báo cáo này sẽ công bố trên mạng. Mọi người tra trang mạng về nơi này của chúng tôi đều sẽ có, trang mạng của trung tâm chúng tôi, của học viện Tịnh tông, của Hiệp hội giáo dục Phật-đà đều sẽ nhìn thấy.

Hỏi: Câu hỏi cuối cùng, người hỏi nói trung tâm bồi dưỡng tư chất giáo viên Thánh Học Lư Giang mà hòa thượng đề xướng, nhóm giáo viên “Hoa Tạng canh tâm liên uyển” ở Đài Loan nên giao lưu qua lại như thế nào?

Đáp: Nhóm giáo viên “Hoa Tạng canh tâm liên uyển” tôi hơi xa lạ chút, nhưng hy vọng tương lai mọi người có thể giao lưu qua lại, tới trung tâm thăm hỏi. Nhưng trung tâm chúng tôi quản rất nghiêm, Đài Loan có thể tới trung tâm tham học, học sinh của trung tâm có thể tới Đài Loan giao lưu, giáo viên của trung tâm dứt khoát không được. Nếu giáo viên bước ra khỏi cánh cửa này thì xong rồi, chuyện gì cũng không cần nói nữa, vậy thì toàn bộ đều bị chúng ta phá hoại mất, dứt khoát là không được. Được rồi, vấn đề này giới thiệu tới đây thôi.

Hỏi: Tiếp theo có sáu câu hỏi, câu hỏi phía sau là câu hỏi Phật học của các đồng tu khác nhau đưa ra, không phải do một người hỏi, rất nhiều người hỏi. Câu hỏi đầu tiên, đệ tử thường niệm Nam-mô A-di-đà Phật, thời khóa sớm tối tụng phẩm Phổ Môn, kinh Phật Thuyết A-di-đà và niệm Phật, như vậy có thể nói là nhất môn thâm nhập không? Hay chỉ tụng kinh Di-đà và niệm Phật mới được coi là nhất môn thâm nhập?

Đáp: Vấn đề này rất khó, bởi vì bạn có nhất môn thâm nhập, nhưng bạn một môn sẽ thâm nhập không được. Tại sao vậy? Bạn còn có phân biệt, bạn còn có chấp trước, bạn làm sao thâm nhập được? Thực sự thâm nhập là phải buông xuống phân biệt chấp trước, vậy thì bạn thực sự nhập cảnh giới rồi; vọng tưởng

phân biệt chấp trước của bạn chưa trừ bỏ được, bạn không thâm nhập được, nhất định phải hiểu điều này. Thánh học và học vấn thế gian không giống nhau, đức Phật nói với chúng ta trong tất cả kinh điển, chư Phật Bồ-tát, thế gian thì ngay cả Khổng tử đều nói, bản thân các ngài tu học và dạy dỗ học trò đều là thuật lại chứ không sáng tác. Lời này là thật, không phải là lời khách sáo, không phải là lời khiêm tốn. Tức là bản thân các ngài không sáng tạo, bản thân không phát minh, những điều các ngài tu và dạy đều là của thánh hiền xưa. Thánh hiền xưa từ đâu mà có? Từ sự hiển lộ của tánh đức, dùng lời hiện nay của chúng ta mà nói, là đến từ pháp tắc của đại tự nhiên, không sáng tạo, không phát minh, chẳng qua là quay về tự nhiên mà thôi.

Ở trong tự tánh, bạn xem câu đầu tiên của Tam Tự Kinh: “người ban đầu, tánh vốn thiện”, “thiện” này không phải là thiện trong thiện ác. Thiện trong thiện ác, thiện và ác là đối lập, vậy thì bất thiện; đây là nói tự tánh vốn thiện, thiện này không phải là đối lập, chúng tôi bắt buộc dĩ nói là thuần tịnh thuần thiện, không phải là đối lập. Tất cả chúng sanh ai mà không có? Ai cũng đều có, gọi là tánh đức. Phật giảng càng rõ ràng, Phật nói “tất cả chúng sanh đều có đức tướng, trí tuệ của Như Lai”, nói như vậy càng rõ ràng, trí tuệ và đức tướng chính là vốn thiện, chính là tự tánh vốn thiện. Vậy hiện tại trí tuệ của chúng ta cũng không còn nữa, đức tướng cũng không còn nữa, đi đâu mất rồi? Vẫn còn, không hề mất đi, chỉ là trên đó có chướng ngại, bị chướng ngại mất. Chướng ngại này là điều gì? Phiền não, Phật nói rất hay, “nhưng vì vọng tưởng chấp trước mà không thể chứng đắc”, bạn có vọng tưởng, bạn có phân biệt, bạn có chấp trước, cho nên mặc dù bạn có đức tướng, trí tuệ của Như Lai nhưng không thể hiện tiền. Cho nên từ tánh đức mà xem, mọi người chắc chắn là bình đẳng, tâm bình đẳng của chúng ta xây dựng từ chỗ này. “Hết thấy chúng sanh vốn dĩ thành Phật”, tại sao bạn có thể thất lễ? Coi thường một người, thất lễ với một người chính là coi thường Phật, coi thường Bồ-tát, đó là tội nghiệp, đó là chướng ngại của chính mình, không phải người khác, là đối với bốn tánh của chính mình lại làm sâu thêm chướng ngại, phải hiểu đạo lý này.

Chúng ta tu hành, tu hành chính là phải trừ bỏ chướng ngại này, bạn xem đối với hết thấy người, hết thấy việc, hết thấy vật buông xuống chấp trước, không còn chấp trước nữa, trong Phật pháp nói bạn chứng quả A-la-hán, bạn liền thoát khỏi lục đạo luân hồi, chấp trước gọi là kiến tư phiền não; bạn có thể không còn

phân biệt, không phân biệt còn sâu hơn chấp trước một tầng, vậy thì bạn làm Bồ-tát; ngay cả vọng tưởng bạn cũng trừ bỏ được thì bạn liền thành Phật. Bạn xem trong kinh Đại thừa giảng rõ ràng, thấu triệt biết bao. Vậy chúng ta tu điều gì? Chính là trừ bỏ chương ngại này, mà trí tuệ, đức năng là bạn vốn có, không phải tu từ bên ngoài mà được, không phải vậy, là bản thân bạn vốn có. Cho nên kinh Lăng Nghiêm nói “*viên mãn Bồ-đề rồi, cuối cùng không có gì đạt được*”, tại sao lại không có gì đạt được? Những gì đạt được toàn là bản thân bạn vốn có, tuyệt đối không phải nói bên ngoài tự tánh của bạn vẫn còn chút gì đó có thể đạt được, không có.

Bạn xem nhà Nho nói công phu này cũng là như vậy, họ nói *tri chí*, nói định, nói tịnh, nói an, nói lự, sau đó đắc, bạn mới đắc được. Đắc được điều gì? Chính là tự tánh hoàn toàn khôi phục, “*minh minh đức, thân dân*” đã khôi phục, “*chỉ u chí thiện*” đã khôi phục. Cho nên thứ tự tu học, bạn tỉ mỉ quan sát, Không lão phu tử và Thích-ca Mâu-ni Phật chưa từng gặp mặt, chưa từng giao lưu, nhưng những điều các ngài nói lại hoàn toàn tương đồng, đây chính là câu ngôn ngữ của Trung Quốc nói: “*Cái thấy của anh hùng thường hay giống nhau*”. Chân tướng sự thật là như vậy, chúng ta không thể buông xuống chấp trước, vậy thì làm sao có thể thành tựu? Cho nên Phật dạy chúng ta “*hằng thuận chúng sanh, tùy hỷ công đức*”, dạy chúng ta trong cuộc sống hàng ngày, đối nhân xử thế tiếp vật tùy duyên, không có chuyện gì không tốt, bản thân mình tốt nhất đừng có thành kiến, đừng có chủ trương, có thành kiến, có chủ trương thì không thể tùy thuận. Nhưng phải có trí tuệ, tùy thuận thiện, không tùy thuận ác; việc ác thì phải có trí tuệ tránh đi, việc thiện phải hết lòng học tập.

Trong Phổ Hiền Hạnh Nguyện nói “*lễ kính chư Phật*”, đây chính là tùy thuận. Chư Phật là thế nào? Hết thấy chúng sanh đều là chư Phật, Phật có Phật quá khứ, Phật hiện tại, Phật vị lai, hết thấy chúng sanh đều là Phật vị lai, ba đời chư Phật hết thấy đều phải lễ kính. Nếu bạn không kính một người thì bạn không cung kính Phật, bạn ngày ngày lạy Phật, công đức không viên mãn, bạn đều thiếu một phần. Lại nói, tất cả mọi động vật, thực vật, trong Phật pháp nói đều là Phật, trong kinh Hoa Nghiêm nói “*tình dữ vô tình, đồng viên chủng trí*”, đều phải dùng tâm cung kính để đối đãi, vậy bạn mới có thể thực sự làm được lễ kính chư Phật. Làm việc nghiêm túc, chịu trách nhiệm là lễ kính đối với việc; bàn ghế sắp xếp gọn gàng, lau chùi sạch sẽ là cung kính vật, đều trong cuộc sống hàng ngày của

bạn, đối người, đối việc, đối vật học cung kính. Nhưng mà học tập, học tập trong xung tán dạy chúng ta một nguyên tắc, những điều nào chúng ta nên học, những điều nào không nên học.

Điều thứ hai “xung tán Như lai”, không nói chư Phật nữa, chư Phật là về tướng mà nói, xung Như Lai là từ tánh mà nói, điều này không giống nhau. Từ tánh mà nói, phạm những gì tương ưng với tánh đức thì phải xung tán, phải học theo, trái với tánh đức thì không xung tán. Nếu như họ tham sân si, chúng ta không xung tán, chúng ta không học, nhưng bản thân chúng ta phải phản tỉnh, bản thân chúng ta có hay không? Có thì sửa đổi, không có thì gắng tốt hơn. Dứt khoát không được xung tán, xung tán sợ là sẽ dạy sai người khác, vậy thì có lỗi lắm. Cho nên, đối với chính mình mà nói, thuận hay nghịch đều là cảnh giới tốt, người thiện, người ác đều là thầy tốt đối với chính mình; nhưng lời nói, hành vi của chúng ta sẽ ảnh hưởng người khác, vậy thì bạn phải chú ý, ảnh hưởng người khác nhất định là tích cực, không phải là tiêu cực, điều này phải chú ý tới. Cúng dường là bình đẳng, người thiện cúng dường, người ác cũng phải cúng dường, lúc người ác không có cơm ăn, không được nói người này làm ác, kệ đi, chết đói cũng đáng, không được như vậy, vẫn phải giúp đỡ họ. Không có cơm ăn, cho họ cơm ăn, không có quần áo mặc, phải cho họ quần áo mặc, phải giúp đỡ họ, đây là từ bi, đây là tâm yêu thương, bạn có thể làm theo lời dạy bảo của Phật Bồ-tát, thực sự là người thiện, thực sự là người hoàn mỹ. Họ thực sự làm được tận thiện tận mỹ, phương diện nào cũng đều làm viên mãn thì chúng ta nên cố gắng học tập theo.

Khóa tụng hàng ngày, chúng ta nhất định phải có phương hướng, có mục tiêu, nhất định phải hiểu được đạo lý căn bản này, thành ắt linh, người khác nói là cảm ứng, có linh ứng! Thế nào gọi là thành? Định nghĩa về thành của tiên sinh Tăng Quốc Phiên rất hay: “một niệm không sanh gọi là thành”. Ý muốn nói, trong tâm không có vọng niệm gọi là thành, đây là chân thành; trong tâm còn có vọng niệm thì không thành. Trong tâm có vọng niệm thì bạn không định, không có vọng niệm mới định, định sanh trí tuệ. Bạn hiểu đạo lý này, đại sư Ấn Quang là tổ sư của Tịnh độ tông chúng ta, đời tổ sư gần đây nhất, bạn xem ngài ấy làm ra tấm gương cho chúng ta. Hiện tại tham quan du lịch rất thuận tiện, mọi người tới đạo tràng của đại sư Ấn Quang - chùa Linh Nham ở Tô Châu, liêu phòng của ngài vẫn còn, bạn đi xem thử, bạn xem thử năm đó tổ sư còn tại thế ngài tu như thế nào.

Tôi từng tới đó, rất nhỏ, bên cạnh phòng ngủ có một Phật đường nhỏ, bạn vừa bước vào sẽ nhìn thấy Phật đường nhỏ trước. Phật đường rất nhỏ, một người tu hành, chỉ có một chiếc bàn, chỉ cúng một tôn tượng A-di-đà Phật, không có Quán Âm, Thế Chí, chỉ một tôn tượng A-di-đà Phật. Một lư hương, hai chân nến, một ly nước cúng, không còn thứ gì khác, đơn giản mộc mạc. Phía sau treo một chữ lớn, chữ tử do ngài viết, đây là Phật đường của ngài. Trên bàn có một bộ kinh, kinh A-di-đà, không còn thứ gì khác. Đây là dạy chúng ta chân thành, không có một vọng niệm nào.

Ngài dạy người khác niệm Quán Âm Bồ-tát, bản thân ngài không niệm, tại sao vậy? Bởi vì tâm của bạn không thành, niệm nhiều một chút để kết duyên, kết duyên nhiều hơn với hết thầy chư Phật, hết thầy Bồ-tát. Ngài chân thành thì không cần khách sáo nữa, một vị Phật là ngài liền thành Phật, ngài đi con đường thành Phật, con đường các bạn đi vẫn là luân hồi trong sáu nẻo, vẫn còn đi khắp nơi giao tiếp xã giao, không muốn thành Phật. Muốn thành Phật có phương pháp thành Phật, làm theo cách làm của ngài; không muốn thành Phật có phương pháp không muốn thành Phật, thỏa mãn nguyện vọng của mọi người, không dùng một tiêu chuẩn để hạn chế người khác, đây gọi là ứng theo căn cơ mà giáo hóa, không dễ dàng. Lúc một người buông xuống hết thầy, chuyên môn làm một việc, vậy thì hiếm có, trong ngàn vạn người tìm được một người rất hiếm đó, đó mới gọi là nhất môn thâm nhập. Hôm nay chúng ta nói nhất môn thâm nhập, nhất môn có lẽ tìm thấy rồi, nhưng không có cách nào thâm nhập, không những không cách nào thâm nhập, e là nhập môn cũng không nhập môn được, đây là sự thật.

Hỏi: Câu thứ hai, đệ tử có một người bạn chưa tiến vào cửa Phật, [người này] từng hỏi đệ tử, Phật giáo của bạn khuyên người ăn chay, ăn mặn là sát sanh, chẳng lẽ thực vật không có sanh mạng sao? Đệ tử trả lời, bởi vì thực vật không có linh hồn, cắt chúng, nấu chúng, chúng sẽ không có đau khổ, con trả lời như vậy có đúng không?

Đáp: Câu trả lời của bạn chỉ có thể nói là đúng một nửa, không thể nói là hoàn toàn đúng. Tại sao vậy? Bạn nói thực vật không có linh hồn là đúng, bạn nói chúng sẽ không có đau khổ, thì có vấn đề, chuyện này những năm gần đây thí nghiệm của tiến sĩ Emoto Masaru đã có đáp án. Hiện tượng này chỉ có Phật pháp Đại thừa mới có thể giảng thấu triệt, có thể giảng rõ ràng, ngoài Phật pháp Đại thừa ra, rất khó giảng chuyện này viên mãn được, vấn đề này liên quan đến học

vấn rất cao sâu trong đó. Chúng ta chỉ có thể nói thực vật không có chấp trước, không có phân biệt, chúng không có chấp trước, không có phân biệt, chúng không có báo thù, không có sân giận, chỉ có thể dùng cách nói như vậy. Chúng ta ăn những thực vật, thực tình mà nói là chúng hi sinh cống hiến, chúng ta phải cảm ơn chúng, không được tùy tiện chà đạp, chà đạp là có tội lỗi. Hôm nay chúng ta cần ăn uống, đây là thế nào? Nghiệp chướng, lúc bản thân ăn phải sanh tâm hổ thẹn, đối với đồ ăn phải sanh tâm cảm ơn, như vậy là đúng rồi.

Tài, sắc, danh, thực, thù gọi là ngũ dục, đồng tu học Phật đều biết. Ngũ dục ở trong cảnh giới nào có? Trong Dục giới có. Vậy thì bạn liền nghĩ tới, lên cảnh giới cao hơn, trời Sắc giới không còn nữa. Người ở trời Sắc giới không cần ăn, không cần ngủ, dục vọng nam nữ đều không còn, tài sắc danh thực thù đều không còn, trời Sắc giới. Hiện nay chúng ta vẫn còn cần những thứ này, nhìn thấy người ở trời Sắc giới thì chúng ta liền sanh tâm hổ thẹn, chúng ta còn kém xa họ, họ có thể không cần nữa, chúng ta phải biết điều này. Nếu như chúng ta không ngừng nâng cao cảnh giới của chính mình, ăn uống càng đơn giản càng tốt, càng ít càng tốt. Cho nên năm đó, khi Thế Tôn tại thế một ngày ăn một bữa, ăn một bữa giữa ngày, đêm ngủ dưới gốc cây.

Một bữa đó của ngài là mang bình bát đi khát thực về, cho gì ăn đó, không có tâm phân biệt, hàm nghĩa trong đó đều rất sâu, chắc chắn không có phân biệt, chắc chắn không có chấp trước. Hiện nay, chúng ta tiếp nhận những cúng dường thực vật này, bạn phải xứng đáng với chúng, cố gắng tu hành, thành tựu đạo đức của chính mình, thành tựu học vấn của chính mình, làm ra cống hiến lớn đối với xã hội, đối với chúng sanh. Những thực vật bị bạn ăn trong đời này, chúng đều có công đức, thực sự đều có lợi ích, chúng thành tựu bạn, bạn lại thành tựu rất nhiều thiện hành, thiện nghiệp, đôi bên đều có lợi ích. Nếu chúng ta lại tạo tác tội nghiệp, chúng ta có lỗi lầm thì chúng cũng có lỗi lầm, phải hiểu đạo lý này.

Hỏi: Câu hỏi thứ ba, người hỏi nói: pháp sư nhấn mạnh nhiều lần, niệm Phật đạt nhất tâm bất loạn, công phu thành phiền thì có thể vãng sanh, nếu người tu hành miệng niệm Phật hiệu, trong tâm liên tục kêu gọi A-di-đà Phật mau đến đón mình, là trợ duyên vãng sanh, hay là liên tục quấy nhiễu?

Đáp: Nếu miệng bạn niệm, trong tâm cũng đang kêu gọi A-di-đà Phật mau tới tiếp dẫn, đây gọi là công phu thành phiền, đây chính là nhất tâm bất loạn. Tại

sao vậy? Tâm và miệng bạn tương ứng. Chỉ sợ miệng niệm A-di-đà Phật, trong tâm nghĩ tới tham sân si mạn, vậy thì sai rồi, vậy thì không thể vãng sanh.

Hỏi: Câu thứ tư, muốn nhanh chóng từ bỏ quặng đời còn lại, vãng sanh thế giới Cực Lạc, liệu có phải luôn có tâm thái bất kỳ thuận cảnh nào cũng không giữ con lại được, đây có phải là tiêu chuẩn của buông xuống vạn duyên không?

Đáp: Bạn vẫn còn tiêu chuẩn buông xuống vạn duyên thì bạn vẫn chưa buông xuống, quả thật buông xuống vạn duyên rồi thì bạn sẽ không nhắc tới vấn đề này nữa, bạn đưa ra câu hỏi này là vẫn chưa buông xuống. Buông xuống bạn vẫn cần hỏi sao? Bạn không cần hỏi nữa, thì bạn thành tựu rồi, cho nên bạn vẫn chưa buông xuống. Buông xuống không dễ dàng! Phía trước tôi đã nói với các bạn rồi, tôi buông xuống tham sân si là nhờ Hàn quán trưởng dày vò 30 năm, không hề dễ dàng. Nếu 30 năm không phải ngày ngày giảng kinh, ngày ngày đọc kinh, vậy thì sự giày vò đó sẽ sanh phiền não, vậy thì không được! Ngày ngày có người hành hạ, ngày ngày có kinh giáo ở đó đối chiếu, ở đó tương ứng, bạn mới có thể thành tựu, hai chuyện này thiếu một chuyện đều không được, nhất định phải hiểu đạo lý này.

Câu hỏi của ông ấy là muốn sớm vãng sanh, không muốn sống nữa. Sớm vãng sanh có được không? Phàm chuyện gì đều có quan hệ nhân quả, giống như [nhà tiên tri] Edgar Cayce người Mỹ nói, bất kỳ người nào trên thế gian này, trong một đời của bạn, chắc chắn không có chuyện nào bất ngờ xảy ra, hết thảy đều có quan hệ với nghiệp nhân đời trước; hay nói cách khác, những gì mà chúng ta tạo tác đời này, đời sau có quả báo, nghiệp nhân quả báo, đây là chân tướng sự thật. Cho nên lần này tôi đi tham dự hội nghị ở Úc trở về, trong hội nghị có người nhắc tới nhân quyền, đưa kết luận chung tới chỗ tôi, tôi cũng không ngờ họ đưa kết luận chung của hội nghị tới chỗ tôi, trong đó nhắc tới chuyện nhân quyền. Chúng tôi cũng có đồng tu tới hỏi tôi, ông ấy nói: thưa pháp sư, vấn đề này giải thích như thế nào? Tôi nói: chúng tôi đối với vấn đề này không cần nói câu nào, ở phía sau thêm một ký hiệu, thêm ký hiệu gì? Thêm dấu chấm than, thêm một dấu hỏi, tôi nói đây là chúng tôi trả lời lại họ.

Đây là đồng tu chúng ta ở cùng nhau, nhưng chúng ta nói chuyện cũng không được tùy tiện nói, đưa lên mạng truyền ra ngoài, không chỉ có mấy người các bạn nghe, toàn thế giới đều nghe được. Mọi người nghĩ thử xem, các bạn có nhân quyền không? Nếu bạn hỏi tôi: thưa pháp sư, thầy có nhân quyền không? Tôi

có thể trả lời lại một cách khẳng định với bạn, tôi không có nhân quyền. Tại sao nói tôi không có nhân quyền? Tổ tiên của chúng ta nói rất hay: “cả đời đều là mệnh, một chút chẳng do người”, các bạn nghĩ thử lời này xem. Nếu như tôi có quyền, năm nào tôi cũng 18, có thể làm được không? Tôi không thể năm nào cũng 18 thì tôi không có quyền, nếu tôi có quyền, tôi sẽ sống mãi không già, có thể làm được không? Không làm được! Cho nên, vẫn là lời người xưa nói đúng, nghiệp nhân quả báo. Bạn trồng nhân thiện nhất định có quả thiện, bạn tạo nghiệp ác chắc chắn có ác báo, quyền ở đâu ra? Xuân sanh, hạ trưởng, thu thu, đông tàng, [đây là] pháp tắc tự nhiên, không phải tùy theo ý nghĩ cá nhân của bạn mà có thể làm được, không làm được. Những đạo lý này rất sâu, cho nên giải đáp dùng hai ký hiệu này, để họ tự mình suy nghĩ, không cần giải thích.

Bạn hiểu được đạo lý này thì còn muốn sớm ngày vãng sanh không? Không cần, cũng không cần sống thêm bao nhiêu năm, không cần thiết, thuận theo tự nhiên, không cần nghĩ những chuyện này. Có thời gian một ngày thì chúng ta cố gắng dụng công một ngày, y giáo tu hành, lúc nhân duyên đến, không phải tự nhiên sẽ chín muồi sao? Đó mới thực sự có thể niệm được công phu thành phẩm, niệm được nhất tâm bất loạn. Còn nhiều suy nghĩ lung tung như vậy trong đó, nếu muốn công phu thành phẩm rất không dễ dàng, vọng niệm quá nhiều.

Hỏi: Câu hỏi thứ năm nói, sư phụ nói phải chuyển tình cảm con cái thành pháp tình, (chữ này có vấn đề, xoay chuyển thành pháp quyền thuộc, tôi từng nói gia đình quyền thuộc chuyển thành pháp quyền thuộc, xoay chuyển thành đồng tham đạo hữu, như vậy tốt), phải xoay chuyển thế nào? Con có một người thân học Phật nhiều năm, bình thường tu trì rất tốt, được nhiều người khen ngợi. Hiện tại con trai bị thương nặng nằm trên giường, bà ấy bị đả kích rất lớn, mỗi lần nhắc tới là nước mắt đầm đìa, không thể buông xuống được. Thế nên con nhớ tới lời sư phụ từng nói, chuyển tình cảm con cái thành pháp tình, nhưng không biết chuyển thế nào? Sự vướng mắc giữa mẹ con hình như là thiên tánh, con nên khuyên bà ấy như thế nào để giảm bớt sự đau khổ trong lòng bà ấy?

Đáp: Tất cả mọi thứ, hoặc là hành vi của con người, hoặc là tự nhiên mà con người hiện nay nói tới, thực ra tự nhiên cũng không thoát khỏi nhân quả, nghiệp chướng hiện tiền phải biết tiêu trừ nghiệp chướng. Phương pháp tiêu trừ nghiệp chướng quan trọng nhất là sám hối, bạn xem Phổ Hiền Bồ-tát dạy chúng ta sám hối nghiệp chướng, sám hối là gì? Thực sự phải phản tỉnh, biết được lỗi

lầm của chính mình, nhà Phật chúng ta gọi là khai ngộ, gọi là giác ngộ, biết lỗi lầm của bản thân gọi là giác ngộ, sửa đổi lỗi lầm trước đây của chính mình gọi là tu hành, gọi là sám hối nghiệp chướng. Vào lúc tôi mới học Phật, vừa tiếp xúc Phật pháp, tiếp nhận lời dạy bảo của đại sư Chương Gia, thầy ấy khích lệ tôi, “Ở trong cửa Phật, có cầu tất ứng”. Sau đó thầy nói với tôi, có người cầu không ứng, tại sao bạn có cầu nhưng không ứng? Bởi vì bạn có nghiệp chướng làm chướng ngại, cho nên cảm ứng không thể hiện tiền, do đó nhất định phải sám trừ nghiệp chướng. Nghiệp chướng làm sao sám trừ? Sau không tái phạm, cảm ứng liền hiện tiền. Bạn không có quyết tâm, không có nghị lực này, biết được lỗi lầm của chính mình, ở trước mặt Phật cầu sám hối, sau khi cầu xong thì ngày thứ hai vẫn làm tiếp, vậy nghiệp chướng này không thể tiêu trừ.

Cho nên, trước tiên bạn phải thực sự tin Phật, thực sự tin không dễ dàng, thực sự tin liền có thể phụng hành. Phàm là không làm được lời dạy bảo của Phật, thầy Lý từng nói, đại sư Chương Gia cũng từng nói, là do không tin! Nếu tin rồi thì làm gì có chuyện không làm được? “Tín là nguồn của đạo, mẹ của các công đức”. Cho nên trong tín có xen tạp hoài nghi thì họ không làm được, thực sự làm được là đoạn nghi sanh tín. Đoạn nghi không phải là chuyện dễ dàng, đoạn nghi nhất định phải tiếp nhận lời dạy bảo, lời dạy bảo không phải trong thời gian ngắn, tiếp nhận sự hun đúc của Phật pháp. Hun đúc vẫn phải dựa vào chính mình, không thể dựa vào người khác, dựa vào người thầy, người thầy không thể theo bạn cả đời, bạn cũng không thể ngày ngày ở bên cạnh thầy. Phải dựa vào điều gì? Phải dựa vào kinh giáo, kinh giáo cũng không cần nhiều, một, hai môn là đủ rồi, vậy thì mới gọi là nhất môn thâm nhập. Cho nên, giáo dục nền tảng quan trọng hơn bất kỳ điều gì, hiện nay chúng tôi nhấn mạnh đều không phải là kinh giáo, kinh giáo chưa nói tới, bạn chưa có nền tảng. Cho nên trước tiên phải xây dựng nền tảng. Nền tảng nhất định phải xây dựng trên cương lĩnh chỉ dạy của “tịnh nghiệp tam phước” này.

Điều đầu tiên trong tịnh nghiệp tam phước, bạn phải thực hành Đệ Tử Quy, bạn phải thực hành thập thiện nghiệp, thực hành Đệ Tử Quy, thập thiện nghiệp thì bạn sẽ có điều kiện học Phật. Hai điều này không có, bạn không có điều kiện học Phật, học Phật của bạn giống như đại sư Thiên Thai nói, là *danh tự vị*. Danh tự vị là hữu danh vô thực, bạn không phải là thực sự học Phật, thực sự học Phật thì không có ai không được thọ dụng; không được thọ dụng thì bạn học

Phật chưa tốt. Tôi thường nói, ngay cả người xem tướng đoán mệnh đều hiểu được, tướng chuyên theo tâm, bạn tu học có công phu này không? Đắc lực hay không? Từ tướng mạo là nhìn ra được. Tâm thiện, tướng mạo liền thiện, tâm từ bi, tướng mạo liền từ bi, tâm địa lương thiện từ bi, thân thể nhất định thanh tịnh, nhất định tốt, nhất định khỏe mạnh, điều này không thể lừa người khác. Không những thân tâm của bạn đều thay đổi, mà hoàn cảnh bạn sinh sống cũng thay đổi, hoàn cảnh thông thường gọi là từ trường, người Trung Quốc gọi là bầu không khí, không giống nhau, rất nhiều người đều có thể cảm nhận được. Cho nên nói, nhất định phải sửa đổi từ trong nội tâm, đoạn thập ác, tu thập thiện. Đoạn thập ác, tu thập thiện cụ thể nhất là phải thực hành Đệ Tử Quy, đều làm được từng câu từng chữ thì thập thiện không khó khăn chút nào, sau đó mới có thể tiến vào cửa Phật.

Tiến vào cửa Phật, bạn xem Phật sẽ truyền thọ tam quy cho bạn, tam quy là cương lĩnh chỉ dạy chung của học Phật, nguyên tắc chung, phương hướng chung, mục tiêu chung. Vừa tiến vào cửa Phật trước tiên sẽ dạy bạn, sau này cả đời bạn cho dù học pháp môn nào, cho dù học tông phái nào đều không thể lệch khỏi nguyên tắc này, lệch khỏi nguyên tắc này thì bạn đi sai đường rồi. Tam quy là *giác, chánh, tịnh*, giác mà không mê, là quy y Phật; chánh mà không tà, là quy y pháp; tịnh mà không nhiễm, là quy y tăng, đây gọi là tam bảo. Tam bảo là tam bảo tự tánh của chính mình, tự tánh giác chính là vô lượng trí tuệ, tự tánh chánh chính là vô lượng đức năng, tự tánh tịnh chính là vô lượng phước báo. Bạn xem Phật đã truyền thọ cho bạn, bạn tu học cả đời, tám vạn bốn ngàn pháp môn, cho dù phương pháp nào cũng đều là tu giác chánh tịnh, rời khỏi giác chánh tịnh thì không phải là Phật pháp, bạn không phải là học trò của Phật, học trò của Phật thì cho dù tu pháp môn nào, chắc chắn là đi con đường giác chánh tịnh này. Cho nên “thọ trì tam quy, đầy đủ các giới”, bắt đầu từ chỗ này thì bạn mới có thể nhất môn thâm nhập, nếu như không có những điều này, bạn bắt đầu từ đâu? Bạn không tìm được cửa để vào, không thể không biết điều này.

Xoay chuyển chính là xoay chuyển từ chỗ này, thực sự chuyển *mê - tà - nhiễm* thành *giác - chánh - tịnh*, cảm ứng liền hiện tiền. Người làm mẹ này, bạn phải tu cho con cái của bạn, hồi hướng công đức cho con cái, có cảm ứng rất rõ ràng. Điều phải có công phu thực sự thì mới có thể cảm ứng, nếu không từ bản thân thật lòng làm thì sẽ không có cảm ứng, phải hiểu đạo lý này.

Hỏi: Câu hỏi cuối cùng, theo quan điểm Phật học thì giới tính của con người khi đến thế gian này do đâu mà định, có phải là có liên quan đến ác nghiệp mà bản thân đời trước đã tạo không?

Đáp: Không hoàn toàn là ác nghiệp, thiện ác xen tạp, chắc chắn có quan hệ với nghiệp lực đời trước; hay nói cách khác, chính là kết quả nghiệp lực biến hiện. Bạn hiểu được đạo lý này thì phải biết đoạn ác tu thiện, phải tạo thiện nghiệp, không được tạo ác nghiệp, kết quả tạo ác nghiệp là tam đồ lục đạo. Thiện nghiệp cũng không phải là chuyện tốt, bạn không thoát khỏi được lục đạo luân hồi, cũng tức là chấp trước của bạn quá kiên cố, không buông xuống được, con người chỉ cần có chấp trước thì chắc chắn không thoát khỏi được lục đạo. Buông xuống chấp trước thì lục đạo luân hồi không còn nữa, bạn liền chứng quả A-la-hán. A-la-hán còn có phân biệt, không có chấp trước, có phân biệt cho nên họ chưa thoát khỏi được mười pháp giới; phân biệt cũng buông xuống rồi thì họ sẽ ra khỏi mười pháp giới, ra khỏi mười pháp giới mới được coi là thành tựu, đây là nhất chân pháp giới. Cho nên, phân biệt chấp trước tuyệt đối không phải là chuyện tốt, không thể không biết, công phu đều dùng vào điều này.

Nhưng tập khí quá sâu, vọng tưởng phân biệt chấp trước dưỡng thành từ vô lượng kiếp tới nay, hôm nay nói buông xuống liền buông xuống, làm gì dễ dàng như vậy? Cho nên mấu chốt trong đây, Phật pháp nói duyên phận, duyên phận phải có người thầy tốt. Trước tiên phải có được thân người, bạn không có được thân người thì bạn không cách nào học. Thứ hai là thế nào? Gặp được Phật pháp, “thân người khó có được, Phật pháp khó được nghe”, có được thân người rồi, nghe được Phật pháp. Nghe được Phật pháp có thể thành tựu không? Mấu chốt ở chỗ người thầy, người thầy rất quan trọng. Có người thầy tốt, còn có đồng tu tốt, đồng tham đạo hữu, đây là điều kiện cơ bản. Điều cuối cùng chính là hoàn cảnh học tập, tất cả những điều này phải có đủ thì bạn mới có thể thành tựu, thiếu một điều thì thành tựu rất không dễ dàng.

Thầy tốt chỉ có thể gặp không thể cầu, người thế nào là người thầy tốt? Không có quy định, người này là người thầy tốt của tôi, nhưng đối với bạn chưa chắc là người thầy tốt; đối với bạn là người thầy tốt, nhưng đối với tôi chưa chắc là người thầy tốt. Cho nên đạo thầy trò, từ xưa đến nay điều kiện nói tới là xây dựng trên thành tín, xây dựng trên nền tảng thành tín. Bạn thực sự tin người thầy, thực sự tin là thế nào? Những lời thầy nói bạn làm được 100%, đó gọi là thực

sự tin, đây chính là thiện tri thức của bạn. Chưa chắc người thầy này thực sự có đức hạnh, học vấn cao minh, chưa chắc, nhưng lời thầy nói mà bạn chắc chắn làm được, bạn tin rằng đó là thật, người thầy này có duyên với bạn, bạn học với họ chắc chắn thành tựu. Tại sao vậy? Những lời họ nói là chánh pháp, không phải tà pháp, lời nói ra bạn đều làm được. Bản thân họ còn chưa làm được, bạn làm được rồi, bạn thành tựu rồi, họ vẫn chưa thành tựu, chuyện này rất nhiều, cho nên trò giỏi hơn thầy, chính là đạo lý này.

Từ xưa đến nay đa phần người dạy học là tú tài, học trò do tú tài dạy ra thi đậu trạng nguyên, chưa từng nói trạng nguyên có người thầy là trạng nguyên, không có, không có đạo lý này. Đây chính là thế nào? Nghe lời, thọ giáo, người này liền có thành tựu, thầy trò đạo hợp. Họ đi theo thánh nhân, đi theo người thực sự có đức hạnh, học vấn nên đều có thành tựu, họ không tin tưởng, không nghe lời thầy, lúc nghe lời dạy bảo của thầy thì làm qua loa, bằng mặt không bằng lòng, vậy thì không thể thành tựu. Cho nên thầy và trò là duyên phận. Khổng lão phu tử dạy nhiều học trò như vậy, 72 hiền nhân, [đó là] duyên phận, thọ giáo, nghe lời thì có thể thành tựu; không thọ giáo, không nghe lời, vậy thì bạn cũng không có cách nào. Đặc biệt là thời đại hiện nay, hiện tại toàn thế giới đề cao dân chủ tự do thoải mái, ai cũng không được can thiệp ai. Cho nên hiện tại cha mẹ không được quản con cái, nếu bạn đánh chúng, mắng chúng, chúng nói: “đánh người rồi, cha mẹ tôi đánh tôi, mọi người mau báo cảnh sát đi”, cha mẹ còn bị phán tội, bạn làm sao mà dạy? Cho nên thời đại hiện nay, cha mẹ không thể dạy con cái, giáo viên không thể dạy học sinh. Tại sao vậy? Dân chủ tự do, ai cũng đều nói nhân quyền, bạn không được xâm phạm nhân quyền người khác. Vậy thì những học sinh, con cái muốn thành tựu thì phải dựa vào thiện căn, phước báo đời quá khứ, đời này có rất nhiều trợ duyên giúp đỡ. Chính bởi dân chủ tự do thoải mái nên những duyên này đều bị đứt mất, rất đáng tiếc. Những sự thật này, hoàn cảnh hiện tại của chúng ta, chúng ta phải nhận thức.

Cho nên hiện tại chỉ có khuyên, ngoài khuyên nhủ ra thì không có bất kỳ phương pháp nào, chúng có thể nghe, chúng có phước; chúng không thể nghe, thôi bỏ đi, cũng không để ở trong lòng. Đợi đời sau kiếp sau, nếu nói quyền làm cha, quyền làm thầy, được, vậy thì có thể dạy rồi; hiện tại nói nhân quyền, không được, không cách nào dạy. Đạo lý này trước đây là như vậy, những năm đầu Dân Quốc, mãi cho đến hai mươi mấy năm sau mới phế bỏ, trong pháp luật có một điều gọi

là “quyền trừng phạt của cha mẹ”. Cho nên cha mẹ, con cái bất hiếu thì cha mẹ báo lên tòa án; đứa con này bất hiếu, các vị giúp tôi mang đi xử tử. Chuyện này không có khởi tố, không có biện hộ, lập tức hành hình, đó gọi là quyền của cha mẹ, quyền trừng phạt của cha mẹ. Cha mẹ yêu thương bạn nhất, cha mẹ không cần bạn nữa, vậy bạn còn có tư cách gì làm người nữa đây? Cho nên, “quyền trừng phạt của cha mẹ” đó, con cái bất hiếu cũng phải giả bộ hiếu thuận, tại sao vậy? Cha mẹ thực sự có quyền. Hiện tại không được rồi, hiện tại là nhân quyền. Vào năm thứ hai mươi mốt Dân Quốc, hình như lúc đó tôi khoảng mười một, mười hai tuổi, điều luật đó còn tồn tại, tôi vẫn còn nhớ, đại khái vào năm tôi mười lăm, mười sáu tuổi thì không còn, điều luật này đã bị hủy bỏ. Thầy Lý lúc dạy chúng tôi nhắc tới chuyện này, thầy hỏi tôi: con có biết chuyện này không? Tôi nói con biết, con có ấn tượng này. Rất cảm khái, điều luật xử phạt này bị hủy bỏ rồi, cho nên trước đây có quyền của cha mẹ ; người thầy thực sự có quyền xử phạt học trò, hiện tại không còn nữa, cho nên học sinh hiện nay rất khó dạy, đạo lý là ở chỗ này.

Chúng ta cũng thích ứng hoàn cảnh, cho nên hiện tại chỉ có khuyên, chỉ có khuyên nhủ mọi người. Lấy mình làm gương, bản thân chúng ta tu hành có thành tựu thì có thể cảm động người khác, bản thân chúng ta tu hành không có thành tựu, chỉ dựa vào nói miệng thì người khác không tin tưởng. Cho nên hiện nay chúng ta rất coi trọng hình tượng, chút hình tượng này của chúng ta tuy chưa làm được 100% nhưng cũng coi như có chút thành tựu, trên quốc tế sanh ra tác dụng rất lớn. Mọi người ở cùng tôi, tuổi tác đều trẻ hơn tôi, nhưng nhìn lại già hơn tôi, thể lực cũng không bằng tôi, họ liền cảm thấy học Phật có lợi ích, vậy là có ấn tượng. Nếu chúng ta học Phật, mà thân thể, thể lực đều không bằng người khác, [người ta sẽ nói]: “bỏ đi, đó là giả, không có tác dụng, đừng học theo cái này”; vẫn có thể lấy ra chút thành tích cho người khác nhìn thấy, đây chính là hiệu quả.

Tốt rồi, hôm nay thời gian đã hết, phía sau vẫn còn vài câu hỏi, chúng ta xem thử ngày mai, vẫn còn một tiếng đồng hồ nữa, vậy thì nghỉ ngơi 10 phút, được được, vậy chúng ta nghỉ ngơi 10 phút.